

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/294/2021
Identifikačné číslo spisu:	7211233577
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7211233577.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne I. P., bývajúcej v P., A. F. X, zastúpenej JUDr. Michalom Treščákom, ml., advokátom so sídlom v Košiciach, Slovenskej jednoty 8, proti žalovaným 1/ E. P., bývajúcemu v P., T. X, 2/ J. P., bývajúcemu v P.O., T. X, obaja zastúpení JUDr. Jozefom Vaškom, advokátom so sídlom v Košiciach, Szakkayho 1, o určenie vlastníckeho práva a iné, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 42C/158/2011, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 29. apríla 2020 sp. zn. 3Co/386/2018 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní 1/ a 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni trovy dovolacieho konania vo výške, o ktorej rozhodne súd prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 30. januára 2017 č. k. 42C/158/2011 - 349 I. určil, že motorové vozidlo Seat Altea patrí do podielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného 2/, II. žalovanému 1/ uložil povinnosť uvedené motorové vozidlo vydať žalobkyni do troch dní od právoplatnosti rozsudku, III. žalovanému 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 3.553,- eur, IV. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, V. žalobkyni priznal právo na plnú náhradu trov konania a VI. žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť štátu trovy konania vo výške 1.019,26 eur. Vykonaným dokazovaním zistil, že žalovaný 2/ v novembri 2010 bez vedomia a súhlasu žalobkyne predal uvedené motorové vozidlo svojmu bratovi žalovanému 1/ za sumu 2.000,- eur. Manželstvo žalobkyne a žalovaného 2/ bolo právoplatne rozvedené 28. februára 2011. Nakoľko žalobkyňa sa neplatnosti tohto právneho úkonu dovolala, považoval podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka tento právny úkon za neplatný, keď právne účinky dovolania sa relatívnej neplatnosti nastali 23. decembra 2011, kedy bol doručený list žalovanému 1/. Vzhľadom na to, že manželstvo účastníkov zaniklo 28. februára 2011 a k vyporiadaniu sporného motorového vozidla v rámci bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov nedošlo, mal súd prvej inštancie za to, že v súlade s ustanovením § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka je predmetné motorové vozidlo v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne a žalovaného 2/. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že motorové

vozidlo bolo kupujúcemu odovzdané pri jeho prepise na dopravnom inšpektoráte v priebehu mesiaca november 2011 a na tomto základe súd prvej inštancie určil, že povinným subjektom na vydanie motorového vozidla je žalovaný 1/, ktorý ho mal v držbe od 3. decembra 2010, t. j. do dňa prepisu držby motorového vozidla v evidencii. Keďže v konaní pred súdom nebolo tvrdené a ani nevyšlo najavo, že došlo k zmene držby vozidla uložil súd prvej inštancie žalovanému 1/ povinnosť vydať žalobkyni sporné motorové vozidlo. Súd prvej inštancie bol ďalej toho názoru, že žalovaný 1/ užíval predmetné motorové vozidlo bez právneho dôvodu, lebo dohodu na základe ktorej ho nadobudol, považoval za neplatný právny úkon. Keďže k účinnému dovolaniu sa neplatnosti kúpnej zmluvy došlo 23. decembra 2011, súd prvej inštancie konštatoval, že od uvedeného dňa bola držba motorového vozidla žalovaným 1/ neoprávnená, teda bez právneho dôvodu a preto uložil žalovanému 1/ povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie za obdobie od 23. decembra 2011 do 30. januára 2017, teda do vyhlásenia rozsudku. Pri určení výšky bezdôvodného obohatenia vychádzal zo znaleckého posudku, v rámci ktorého bezdôvodné obohatenie za uvedené obdobie predstavovalo sumu 7.109,46 eur a preto žalobkyňa ako podielová spoluvlastníčka vo veľkosti podielu v jednej polovici má nárok na polovicu tejto sumy, to je na 3.554,73 eur, čo po zaokrúhlení predstavovalo sumu 3.555,00 eur. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie strán sporu rozsudkom z 29. apríla 2020 sp. zn. 3Co/386/2018 I. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti, ktorou bola žalovanému 1/ uložená povinnosť vydať motorové vozidlo, v časti, ktorou bolo určené, že motorové vozidlo patrí do podielového spoluvlastníctva a v časti zamietajúceho výroku, II. zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku na plnenie tak, že žalovanému 1/ uložil povinnosť žalobkyni sumu 7.109,46 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, III. zmenil rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že žalovaným uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania v celom rozsahu a IV. žalovaným uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy odvolacieho konania v celom rozsahu. Mal za nesporné, že žalovaný 2/ odpredal motorové vozidlo patriace do bezpodielového spoluvlastníctva žalovaného 1/ a to 3. decembra 2010, kedy došlo k jeho fyzickému odovzdaniu a vyznačeniu zmeny v evidencii motorových vozidiel. Taktiež mal za nesporné, že žalobkyňa sa neplatnosti právneho úkonu - kúpnej zmluvy dovolala dňom 23. decembra 2011 a súhlasil so súdom prvej inštancie, že právne účinky dovolania sa relatívnej neplatnosti nastali 23. decembra 2011. Súhlasil so žalobkyňou, že pri relatívnej neplatnosti je nevyhnutné striktné odlišovať účinky jej dovolania sa, relatívnej neplatnosti a samotnú neplatnosť právneho úkonu. Samotná okolnosť, že momentom dovolania sa neplatnosti kúpnej zmluvy, predmetná kúpna zmluva sa stala od počiatku neplatným právnym úkonom neznamena, že od uvedeného dátumu (3. decembra 2010) mal žalovaný sporné motorové vozidlo v držbe ako neoprávnený držiteľ, keď žalovaného od 3. decembra 2010, t. j. od uzavretia ústnej kúpnej zmluvy a odovzdaním motorového vozidla treba považovať za držiteľa dobromyseľného o tom, že mu motorové vozidlo patrí a teda uvedeným dňom mal motorové vozidlo v oprávnenej držbe. Uviedol, že za nedobromyseľného držiteľa treba považovať žalovaného 1/ až okamihom dovolania sa neplatnosti tohto právneho úkonu žalobkyňou 23. decembra 2011, nakoľko jednostranný právny úkon žalobkyne síce spôsobil relatívnu neplatnosť právneho úkonu s účinkami ex tunc, avšak uvedený úkon nespôsobil stratu jeho dobrej viery ako držiteľa v období od 3. decembra 2010 do 23. decembra 2011. V uvedenom období bol žalovaný 1/ oprávnený držiteľ motorového vozidla, ktorý mal rovnaké práva ako vlastník, preto v uvedenom období je vylúčené jeho bezdôvodné obohatenie vo vzťahu k užívaniu motorového vozidla. Bol názoru, že aktívna solidarita je daná aj v prejednávanej veci vo vzťahu žalobkyne a žalovaného 2/ ako podielovými spoluvlastníkmi motorového vozidla a preto žalobkyňa ako spoluvlastníčka bola oprávnená domáhať sa plnenia vo vzťahu k žalovanému 1/ vydania bezdôvodného obohatenia v celom rozsahu a to bez ohľadu na veľkosť svojho podielu. V tejto časti rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, preto odvolací súd postupom podľa § 388 CSP v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a priznal žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 7.109,46 eur za obdobie od 23. decembra 2011 do 30. januára 2017 v rozsahu 1866 dní vychádzajúc z denného nájomného vo výške 3,81 eur. Konštatoval, že predaj osobného motorového vozidla manželov nemožno považovať za bežnú vec týkajúcu sa ich spoločnej veci, preto na predaj sporného motorového vozidla bol potrebný súhlas oboch manželov, t. j. žalobkyne i žalovaného 2/ a keďže žalovaný 2/ odpredal motorové vozidlo bez súhlasu žalobkyne a táto sa neplatnosti úkonu dovolala, správne súd prvej inštancie uzavrel, že sporné motorové vozidlo patrí do

ich podielového spoluvlastníctva. Odvolací súd neprihliadal na žalovanými tvrdenú námietku, že žalovaný 1/ v decembri 2016 odpredal motorové vozidlo tretej osobe, nakoľko sa jednalo o taký prostriedok procesnej obrany, ktorý nebol uplatnený v konaní pred súdom prvej inštancie a neboli splnené podmienky na jeho použitie v odvolacom konaní podľa § 366 CSP. Rovnako z uvedeného dôvodu odvolací súd neprihliadol ani na započítaciu námietku vo vzťahu k obvyklým nákladom súvisiacimi s údržbou a prevádzkou, keďže ani táto nebola uplatnená v konaní pred súdom prvej inštancie. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali včas dovolanie žalovaní 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“), ktoré odôvodnili tým, že odvolací súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP) a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu nebola ešte vyriešená (421 ods. 1 písm. b/ CSP). Mali za to, že zo strany odvolacieho súdu boli porušené právne predpisy, keď nebolo prihliadnuté na ich odvolacie námietky a súdy nižších inštancií pri rozhodovaní vychádzali iba z vyjadrení žalobkyne. Dovolaním napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu vytýkali najmä aplikovanie ustanovenia § 153 ods. 2 CSP o sudcovskej koncentrácii konania na prejednávajúcu vec. Konanie bolo začaté podaním žaloby žalobkyňou 30. septembra 2014, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Civilný sporový poriadok nadobudol účinnosť 1. júla 2016 a do tohto dňa procesné strany mohli uplatniť novoty aj v odvolacom konaní. Poukázali na skutočnosť, že ani súd prvej inštancie a ani odvolací súd ich nevyzval na uplatnenie prostriedkov procesnej obrany s poučením, že na neskôr uplatnené tvrdenia ani dôkazy sa nebude prihliadať. Za otázky, ktoré v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu neboli ešte vyriešené považovali otázky 1/ je zákonné, aby súd vydal nevykonateľné rozhodnutie, ktorým ukladá účastníkovi konania vydať hnuťelnú vec, ak táto vec nie je už v jeho držbe, resp. vlastníctve, 2/ či prevod vlastníckeho práva k motorovému vozidlu nemal byť riešený v odvolacom konaní ako predbežná otázka, nakoľko takýto potvrdzujúci výrok nie je právnym podkladom pre dosiahnutie zmeny právneho stavu v evidencii motorových vozidiel, 3/ či bezdôvodné obohatenie mohlo byť aj po predaji motorového vozidla žalovaným 1/ tretiemu subjektu, 4/ či výška určená znalcom ako nájom rovná sa bezdôvodnému obohateniu, keď neužívanie spoluvlastníckeho podielu nie je nájmom a podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/184/2010 je neužívanie spoločnej veci jedným zo spoločníkov musí vychádzať z úžitkovej hodnoty užívanej veci a teda je nevyhnutné brať v zreteľ aj náklady, ktoré mal preukázateľne subjekt, ktorý dané vozidlo užíval. Navrhli, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň navrhli odklad vykonateľnosti.

4. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že so zmenou procesnoprávnej úpravy sa zákonodarca vysporiadal v prechodných ustanoveniach CSP a poukázala na ustanovenie § 470 ods. 2 CSP. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP uviedla, že dovolutelia náležite neuviedli, v čom vidia prípustnosť dovolania a nedostatočne vymedzili dovolací dôvod. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol.

5. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho odvolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie žalovaných 1/ a 2/ treba odmietnuť.

7. Najvyšší súd opakovane vyjadril názor, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v

konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Medzi procesné práva predpokladané ustanovením § 420 písm. f/ CSP patria napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom v materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol rozsudok strane doručený do vlastných rúk. Naopak medzi tieto práva nepatrí právo strany na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, prípadne rozhodol v súlade s jej návrhom, alebo aby odôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného súdu musí pritom dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolací dôvod je vymedzený iba vtedy, ak dovolateľ výslovne uvedie, akým konkrétno špecifikovaným procesným postupom, ktorý považuje za nesprávny, mu odvolací súd (prípadne aj súd prvej inštancie) znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Je nevyhnutné, aby dovolateľ špecifikoval, aké konkrétno jemu patriace procesné práva mu odvolací súd (prípadne aj súd prvej inštancie) svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať. Dovolací súd zároveň nie je oprávnený nahrádzať pasivitou dovolateľa a hľadať v texte dovolania, prípadne v predloženom spise, čo by mohlo predstavovať vadu zmätočnosti podľa § 420 CSP.

11. Žalovaní 1/ a 2/ vyvodzujú prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietajúc nedostatočné odôvodnenie (nepreskúmateľnosť) napadnutého rozhodnutia a nesprávnu aplikáciu koncentračnej zásady.

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

13. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1Cdo/213/2019, 2Cdo/190/2019, 3Cdo/168/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 6Cdo 33/2020, 7Cdo/308/2019, 8Cdo/152/2018).

14. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Súd oboch nižších inštancií v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, a zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktorý v spätosti s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich organickú, kompletizujúcu jednotu) sa vysporiadava so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalovaných a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Z odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií vyplýva, že žalovaný 2/ odpredal motorové vozidlo patriace do bezpodielového spoluvlastníctva žalovaného 2/ a to 3. decembra 2010, kedy došlo k jeho fyzickému odovzdaniu a vyznačeniu zmeny v evidencii motorových vozidiel a žalobkyňa sa neplatnosti právneho úkonu - kúpnej zmluvy dovolala 23. decembra 2011. Zároveň z nich vyplýva, že samotná okolnosť, že momentom dovolania sa neplatnosti kúpnej zmluvy, predmetná kúpna zmluva sa stala od počiatku neplatným právnym úkonom neznamená, že od uvedeného dátumu (3. decembra 2010) mal žalovaný 1/ sporné motorové vozidlo v držbe ako neoprávnený držiteľ, keď žalovaného 1/ od 3. decembra 2010, t. j. od uzavretia ústnej kúpnej zmluvy a odovzdaním motorového vozidla treba považovať za držiteľa dobromyseľného o tom, že mu motorové vozidlo patrí a teda uvedeným dňom mal motorové vozidlo v oprávnenej držbe. Uviedol, že za nedobromyseľného držiteľa treba považovať žalovaného 1/ až okamihom dovolania sa neplatnosti tohto právneho úkonu žalobkyňou 23. decembra 2011, nakoľko jednostranný právny úkon žalobkyne síce spôsobil relatívnu neplatnosť právneho úkonu s účinkami ex tunc, avšak uvedený úkon nespôsobil stratu jeho dobrej viery ako držiteľa v období od 3. decembra 2010 do 23. decembra 2011, keď v uvedenom období bol žalovaný 1/ oprávnený držiteľ motorového vozidla, ktorý mal rovnaké práva ako vlastník, preto v uvedenom období je vylúčené jeho bezdôvodné obohatenie vo vzťahu k užívaniu motorového vozidla. Odvolací súd ďalej uviedol, že predaj osobného motorového vozidla manželov nemožno považovať za bežnú vec týkajúcu sa ich spoločnej veci, preto na predaj sporného motorového vozidla bol potrebný súhlas oboch manželov, t. j. žalobkyne i žalovaného 2/ a keďže žalovaný 2/ odpredal motorové vozidlo bez súhlasu žalobkyne a táto sa neplatnosti úkonu dovolala, správne súd prvej inštancie uzavrel, že sporné motorové vozidlo patrí do ich podielového spoluvlastníctva. Je z nich zrejmé, z akých právnych úvah súdy vychádzali, keď dospeli k záveru, že žaloba žalobkyne je dôvodná. Ich myšlienkový postup je dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali.

15. Z uvedeného je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalovaný 1/ a 2/ sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňujú a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa ich predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolatelia so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasia a nestotožňujú sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle

ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

17. Žalovaní 1/ a 2/ prípustnosť dovolania vyvodzovali i z toho, že ich súd prvej inštancie a ani odvolací súd nevyzvali na uplatnenie prostriedkov procesnej obrany s poučením. K tejto dovolacej námietke dovolací súd uvádza, že podľa čl. 8 Základných princípov CSP sú strany sporu povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podoprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu. Z čl. 10 ods. 1 Základných princípov CSP vyplýva stranám povinnosť postupovať v konaní v súlade so zákonom a podľa pokynov súdu. Súd môže určiť stranám záväznú procesnú lehotu na niektoré procesné úkony (čl. 10 ods. 3 Základných princípov CSP). S týmito zásadami je spojená aj povinnosť strán sporu uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania (§ 153 ods. 1 CSP).

18. Vychádzajúc z uvedeného sú strany sporu povinné rešpektovať pokyny súdu smerujúce k prejednávaniu sporu, pričom zákon umožňuje súdu určiť stranám záväznú lehotu na predloženie vyjadrení obsahujúcich skutkové tvrdenia, prípadne na predloženie návrhov na vykonanie dôkazov s tým, že v prípade nedodržania predmetnej lehoty súd nemusí na neskôr predložené tvrdenia alebo návrhy prihliadnuť, čo predstavuje procesnú preklúziu práva. Účelom sudcovskej koncentrácie konania bolo zabezpečiť rýchlosť a hospodárnosť súdneho konania a zamedziť tak špekulatívnemu postupu strán (napr. v podobe oneskorene predkladaných vyjadrení obsahujúcich nové skutkové tvrdenia alebo nové návrhy na vykonanie dokazovania, ktoré bolo možné predložiť v skoršom štádiu konania) smerujúcemu k zbytočnému predlžovaniu konania (a k vzniku prietáhov v konaní), a zabezpečiť tak, aby poskytnutie súdnej ochrany bolo rýchle a účinné. Táto skutočnosť je o to výraznejšia, ak je strana sporu zastúpená advokátom, ktorý by mal chápať význam a dôsledky sudcovskej koncentrácie konania a ktorý by mal mať dostatočné vedomosti na to, aby posúdil, že nerešpektovanie výzvy súdu spojenej so sudcovskou koncentráciou môže mať za následok stratu sporu na strane svojho klienta. Sudcovská koncentrácia konania sa pritom vzťahuje aj na konania, ktoré začali pred 1. júlom 2016 (t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku), keďže prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP vo svojej druhej vete vylučuje použitie iba spätnej sudcovskej koncentrácie, čo vychádza z toho, že sporové strany nemožno sankcionovať „do minulosti“, v ktorej právna úprava sudcovskej koncentrácie neexistovala, a nemohla sa ani v niekoľko rokov trvajúcim spore ani rozumne predpokladať, čím je vyjadrený ústavný princíp dôvery subjektov práva v objektívne právo (k tomu viď aj: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. C. H. Beck: Praha, 2016, s. 1497).

19. Z obsahu spisu vyplýva, že na pojednávaní konanom 30. januára 2017 boli právni zástupcovia sporových strán poučení podľa § 154 CSP a zhodne uviedli, že ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania nemajú (č. l. 347). Neobstojí teda argumentácia žalovaných, že zo strany súdu prvej inštancie neboli vyzvaní na uplatnenie prostriedkov procesnej obrany s poučením, že na neskôr uplatnené tvrdenia a dôkazy sa nebude prihliadať a odvolací súd postupoval správne, keď neprihliadol na námietku žalovaných, že žalovaný 1/ motorové vozidlo v decembri 2016 odpredal a uzavrel, že sa jedná o taký prostriedok procesnej obrany, ktorý nebol uplatnený v konaní pred súdom prvej inštancie. Z rovnakého dôvodu neprihliadol ani na započítaciu námietku vo vzťahu k obvyklým nákladom súvisiacim s údržbou a prevádzkou. Dovolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie vo veci rozhodol 30. januára 2017 a v čase jeho rozhodovania žalovaný 1/ už mal vedomosť o tom, že v decembri 2016 motorové vozidlo

odpredal a napriek tomu, túto skutočnosť súdu prvej inštancie neuviedol a uviedol ju až v podanom odvolaní. Je teda nepochybné, že žalovaný 1/ mal možnosť predniesť predmetné tvrdenia v rámci „koncentračnej“ zásady už 30. januára 2017 pred súdom prvej inštancie. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný 1/ túto možnosť nevyužil, čím došlo k procesnej preklúzii práva predkladať v neskoršom štádiu konania nové skutkové tvrdenia a dôkazy, ktoré bolo možné predložiť skôr. Je zrejmé, že žalovanému 1/ po poučení podľa § 154 CSP súdom prvej inštancie zaniklo jeho oprávnenie predkladať súdu tvrdenia a dôkazy, ktoré bolo možné predložiť v skoršom štádiu konania, t. j. po poučení súdom prvej inštancie. Žalovaní 1/ a 2/ sa následne v dovolaní snažili preniesť zodpovednosť na konajúce súdy, ktorých procesný postup bol v súlade so zákonom.

20. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaní 1/ a 2/ neopodstatnene namietajú, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom im znemožnil uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť ich dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

21. Dovolatelia prípustnosť podaného dovolania vyvodzujú i z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

22. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť potrebu, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

23. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a nevysvetlí potrebu, aby dovolací súd túto otázku vyriešil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a akú potrebu mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinstančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá doposiaľ nebola riešená a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priechiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str.1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017, sp. zn. 3Cdo/28/2017).

24. Z hľadiska dovolacích dôvodov zákon presne definuje, že dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a dovolací dôvod musí dovolateľ vymedziť tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uviesť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Nakoľko je dovolací súd viazaný obsahovým vymedzením dovolacieho dôvodu, je potrebné, aby dovolateľ konkrétne uviedol právnu otázku a uviedol, prečo zaujal odvolací súd nesprávny právny názor na jej riešenie. Žalovaní 1/ a 2/ v dovolaní iba uviedli, že „máme za to, že zo strany dovolacieho súdu je treba vyriešiť právne otázky 1/ je zákonné, aby súd vydal nevykonateľné rozhodnutie, ktorým ukladá účastníkovi konania vydať hnutelnú vec v tomto konkrétnom prípade žalovanému 1/, ak táto vec nie je už v jeho držbe, resp. vlastníctve od 29. decembra 2015, 2/ či prevod vlastníckeho práva k motorovému vozidlu nemal byť riešený v odvolacom konaní ako predbežná otázka, nakoľko takýto potvrdzujúci výrok nie je právnym podkladom pre dosiahnutie zmeny právneho stavu v evidencii motorových vozidiel, 3/ či bezdôvodné obohatenie mohlo byť aj po predaji motorového vozidla žalovaným 1/ tretiemu subjektu 29. decembra 2015, 4/ či výška určená znalcom ako nájom rovná sa bezdôvodnému obohateniu, keď neužívanie spoluvlastníckeho podielu nie je nájom“, avšak nekonkretizovali právnu otázku riešenú odvolacím súdom, neuviedli, ako ju riešil odvolací súd, nevysvetlili potrebu, aby dovolací súd túto otázku vyriešil, neuviedli, ako by mala byť táto otázka správne riešená a neuviedli, prečo zaujal odvolací súd nesprávny právny názor na ich riešenie. Iba samotné konštatovanie, že odvolací súd vec nesprávne posúdil, nenapĺňa predpoklady

vyplývajúce z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Z tohto dôvodu dovolací dôvod nebol žalovanými vymedzený spôsobom uvedeným § 431 až § 435 CSP. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

25. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaných 1/ a2/ v časti, v ktorej namietali vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP, odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietali nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

26. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a zásadou úspechu žalobkyne v dovolacom konaní, ktorej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovaným 1/ a 2/ v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP). O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.